

FELSŐ-ZEMPLEN

TARSADALMI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG:
Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő:
Kossuth Lajos-utca 34. szám.

ELŐFIZETÉSI DÍJ: Egész évre 8 kor,
fél évre 4 kor, negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fl.

Kéziratok nem adtnak vissza.
Börmentőten levelek nem fogadtatnak el.
Nyílt-tér soronként 40 fl.

KIADÓHIVATAL:
Hova az előfizetések, hirdetések és nyílttér díjak küldendőik:
Landesman E. könyvnyomdája.

Nemzet és nemzetiség.

Nagy-mihály, 1904. decz. 1.

A lex Berzeviczytól prűszkölnek nemzetiségeink. Ujságaik vulkánként okádják a gyűlölet tüzeit s akik vezéri polcra emelkedtek közülök, körülhordozzák a véres kardot, mintha tatárjárás fenyegetné a hazát. Már tudniillik az ő hazájukat, mert nemzetünk barom-türelme oddáig érlelte a dolgot, hogy a szent földet, ... »melyen annyiszor apáink vére folyt s melyhez minden szent nevet egy ezredév csatolta«, a magukénak arrogálják. Ime, így boszulja meg magát az az elnéző bánásmód, mely még Szent Istvánnak a soknyelvű nemzet-ről szóló ismeretes theóriájának emlőin táplálkozik!

Országunk valóságos konglomeratuma a különböző nemzetiségeknek és hogy ez így van, bizonyára sok része van benne a bécsi kéznek is, mely így akarta féken tartani nemzeti mozgalmainkat és lenyiszálni nagyratörő álmaink szárnyait. Sok bajt okozott ez a multban, s még nagyobb veszélyt jelent a jövőre nézve, annál is inkább, mert a nemzetiségeknek a határszéleken való csoportosulása komoly események idején szerfölött megkönnyíti a haza- és államellenes tendenciákat. A veszély annál súlyosabb, mert a magyarság felszívó ereje igen csekély, sőt számos esetben meghátrál az idegen invázió betolakodása előtt.

Mit céloz a lex Berzeviczy? Azt, hogy a magyar államnak minden fia részesüljön a magyar nyelv oktatásában. Ez az állami omnipotentiának mindenesetre oly parányi

mérvű megnyilatkozása, mely manapság, mikor minden törvény és intézmény a nemzeti eszme és sovínizmus jegyében fogamzik meg, a külföldet száználmas mosolyra fakasztja. Csak a német birodalomra hivatkozunk, mely irtó háborút indított a lengyelek ellen s állami szupremáciáját oly rideg önkénytelenséggel és kérelhetetlen szigorúsággal kezeli, hogy még vallásuknak anyanyelvükön való oktatását is eltiltotta.

Ime, ennyi hitelt érdemelnek a barbár magyarok sovínizmusáról világáig kürtölt mesék, melyek javarészt kedves oláhjainkat vallják szülőapjuknak. Igazán, legfőbb ideje lenne már, hogy végrevalahára megembe-reljük magunkat s hogy simogató, melengető kezünk vasmarokká változzék, melynek hatalmát rettegjék a bűnös izgatók. Szép szótól, becézgetéstől meg nem juhász-kodnak, beszéljünk hát velük a saját szilajságuk és féktelenségük nyelvén! Suhintson végig rajtuk az állam megtorló hatalmának sujtó ostorával s ha a becézgetéshez szoktatott nemzetiségek érezni fogják a kiméletet nem ismerő erőt, meg fognak lapulni, mint megriadt őzikék.

De történjék bármi, az eddigi állapot meg nem maradhat. Ellenségeink vasgyűrűjét, mely fojtogatja a magyar Génuszt, szét kell törnünk. Északon a tótok mondják fel a hűséget és kacérkodnak Szent Venczel oroszlánjaival, az erdélyi bércek között az oláhok lázonganak és álmodoznak Dákó-Romániáról, a szászokat az alldéutsch mozgalmak lelkesítik, délen a szerbek kacsintanak a Száván túlra. Horvát »testvéreink«-ről nem is szólnak, a zágrábi Jellasi-szobor

Magyarország felé sujtó kardjával ékes symboluma érzelmeiknek és törekvéseiknek. S annyi széthuzó, centrifugális erő meggyengítésére mit tesz a kormány? Talán a sokat felmagasztalt »erős kéz« politikáját itt is érvényesíti, ahol valóban szükség lenne rá!? Dehogy is! Bárány türelemmel nézi és türi, hogy a nemzetiségi iskolákban fanatikus ellenségeket nevelnek a hazának. Igazán homéri kacajra méltó az a sok memorandum, mellyel a jámborok jogaikra (!) hivatkozva elárasztják a kormányt. Minthacsak állam lennének az államban!

El kell azonban ismernünk, hogy értik a módját, mikép kell lábukat megingathatatlanul megvetni az országban. Annyi szívósságot és kitartást tanusítanak, hogy bátran beiratkozhatunk iskolájukba — sovínizmust tanulni. Gombamódra szaporodnak bankjaik, melyeknek titkos, be nem vallott céljuk, hogy csengő aranyakkal magukhoz édesgessék az eltántorodó lelkeket és irányítsák az egyedül üdvözítő nemzetiségi politikát. Az ebből származó veszély sokkal nagyobb, semmint első pillanatra hinnők. Érdekszálaikkal körülhálózzák republiként a fajmagyarságot is, mely egyszerre csak azon veszi magát észre, hogy siklik lába alól a talaj s hogy az ősi fundus gazdát cserél. A bankoknak persze van gondjuk rá, hogy az új gazda az ő emberük legyen. A telegkönyvek lassanként oláh, szász és tót nevelkel telnek meg s az agitátorok ujjongva hirdetik: »A kié a föld, azé a haza«.

Ezzel szemben a mi hatalmas pénzintézetek, mintha őket nem érdekelné a

TÁRCZA.

A rozmaringról.

Irta: WERNER LÁSZLÓ.

Nincs a magyar népnek kedvesebb virága ennél. A lányok rozmaringgal mennek a templomba. Öreg asszony könyörgésre, menyasszony esküvőre nem megy rozmaring nélkül. Hanusz István érdekes ethnographiai szokásokat ír a Virágokról való könyvében: A Jászságban piros almába tűzve a menyasszony maga adja a rozmaringot a hivatógató vőlegény kezébe, hogy ez legyen a lakodalomba terelgető. Pestmegyében, ha a rozmaringot kiteszik az ablakba, az annak a jele, hogy ott eladó leány van. A Mátra mentén a rozmaring csak leányzót illet meg, mert az a szüzesség jelképe. Somogyban nem régiben minden lakodalomban tizenkét bokor rozmaringot állítottak, hogy minden meghívott vendég egy szálát vigyen haza a lakodalom emlékeül. A Csallóközben nemcsak a vőfélyek kezében van rozmaring, hanem piros vagy kék szalaggal ékesítve minden vendég kap belőle. Az erdélyi Magyarországnak nem oly kedvelt virága, mint a magyarországi magyar népnek.

Azt mondják, hogy a rozmaringot az avarok legyőzete után honosították meg Magyarországon. De ez nem egészen bizonyos, mert

azt is mondják, hogy a Spanyolországig elkalandozott magyar vitézek hozták onnan magukkal. Sőt azt is állítják, hogy II. András kereszties seregeinek tetszett meg ez a virág anynyira a szentföldön, hogy nélküle nem akartak hazajönni. Mondják végül azt, hogy Nagy Lajos hozta Olaszországból. Ez a legvalószínűbb. Kevésbé lehet annak az állításnak hinni, hogy a törökök ültettek volna nálunk legelőbb rozmaringot.

Torda-Aranyos vármegyében azt mesélik Szent László süvegéről (mikor a tordai hasadékon átugratott) leesett a rozmaringszáll és a sziklában gyökeret vert.

Mennyi szép nóta van a rozmaringról. Ime néhány mutatóba:

Fölszántottam kertem alatt a mesgyét,
Bekeritem rózsafával a szélét,
Közepébe rozmaringot helyezek,
Melléje meg nefelejtset ültetek.

Szagos a rozmaring,
Lehajlik az ága,
Gyere kis angyalom
Üljünk árnyékába.

Nem megyek, nem megyek
Rozmaring árnyékba,
Összetörök ruhám,
Szoknyám kerek alja.

Kissé szomorubb nóta a rozmaringról ez:

Megzüentem az édes anyámnak,
Rozmaringot kössön a lányának,
Két szélére két szép rozmaringot,
Közepébe bokros bubánatot.

Bezárhatod rácsos kis kapudat,
Nem taposom többé udvarodat,
Vethetsz belé rozmaringot, rózsát,
Nem szedem le többé gyenge ágát.

Csintalan kis nótaécska ez is:

Fölszántottam kukorica földemet,
Vetek bele rozmaringot eleget.
Rozmaringot leszedik a szagáért,
Ezt a kis lányt elveszik a jussáért.

Ez még csintalanabb:

Rozmaringos a kötöm,
Van már nékem szeretőm,
Rozmaringos a szoknyám,
Hogy a babám nézzen rám.

Szép, érzelmes nóta, apáink talán a kótáját is tudják:

Rozmaringnak olyan a szokása,
Télen-nyáron zöldellik az ága,
Leszakasztják, kóróvá változik,
Az én szívem hozzád kívánczik.

A rozmaringot nemcsak a nép éneklidalaiban. Költőink közül Czuczor, Bajza, Tompa,

Deák Jenő fogtechnikus

készít minden a fogászati szakmába vágó munkákat amerikai módszer szerint, gyökerek eltávolítása és szápadlás nélkül. Régi nem használható fogsorok használhatóvá alakíthatnak.
Műterem: Nagy-mihály, Rákóczi-utca.

Lapunk mai száma 4 oldalra terjed.

világ, mintha nem a saját vérükről és húsukról lenne szó, megfeszített energiával várják — az üzleti hasznot. Közművelődési egyesületeink pedig, melyeknek hivatása a nemzetiségi tulkapások ellen való védekezés, kellő anyagi erő nélkül feladatuknak csak részben felelhetnek meg.

Nem marad más hátra, mint hogy a poroszoktól tanuljunk államraíson, kik a lengyel latifundiumok kisajátítására és német kézre való játszására horribilis összegeket költenek. Ugyis minden intézményünket német mintáról fotografáljuk, logikus lenne tehát, ha e célra vezető eszköz használatában is utánoznók őket, kik egy kis machiavellismustól sem riadnak vissza és germán önérzéssel fennen hirdetik: Suprema lex salus reipublicae esto! A legfőbb törvény az állam jóléte!

Aczél Dezső.

Humanitárius intézmények.

Leszakadt a tél és vele a hideg, zord idők minden nyomora. A jégvirágos, rozzant kunyhókban, nyirkos pincelakásokban, a szegénység sikátoraiban beköszöntött az inség.

Igy szokott ez lenni minden télen. A természet mostohasága, sivársága megsokasítja az élet mostoháit. És a kezdődő téllel fölír a nyomorultak égigzengő kórusa s mint egy végtelen siralmi ének tölti be a havas, kietlen világot.

E szivigható kórusnak viszhangját keresztek. Vajjon meghallja-e a társadalom és a jólétben élő milliók keblét fölveri a rémes segélykiáltás?

Esztendőről esztendőre, télről télre nézzük, hogyan nyilatkozik meg az emberszeretet a nyomornak tengődő, szemétnyanyargó páriáival szemben. És szemlélődésünk itt is, ott is megnyugtató jelenségeken állapodik meg; a magyar társadalomnak van szíve, van mélységes, megértő, emberszerető lelke. A magyar társadalom magához öleli a szenvedőket, enyhíti keservüket, nyomorúságukat. A magyar erény, a magyar faj őserénye nyilatkozik meg a jótékonyágban.

A magyar embernek házatája mindig nyitva volt a szenvedőknek. Régi rossz időkben az inségesek, nyomorultak, kitagadottak, üldözöttek menedéke volt a magyar ház. És ez a magyar erény még nem fajult el. Jól esik ezt látni a mai ősös, rideg, szűkkeblű világban.

A tél nyomora minden esztendőben es-

Arany, Tóth Kálmán szép költeményeket irtak róla. Arany a »Méh zománca« című versében a méhecske a rozsmaring bokrán pusztaul el.

Ennek a növénynek hazája Spanyolország. Kasztíliaiban egész erdőség van belőle. De el van terjedve sokfelé. Egy magyar zarándok a szentföldön is dus tenyészethen látta.

Még Ausztráliában sem ismeretlen. Nagyon gyakori Görögországban, Olaszországban. Franciaországban hajdan fűszerül használták a rozsmaringot és már Nagy Károlynak kiváló gondja volt arra, hogy termesszék.

Az angoloknál szokás karácsonyestén rozsmaringgal szórni tele a szobát. Trieszt táján meg újévkor almába surják és úgy járnak vele házról-házra köszönteni. Csehországban ifjú lányok temetésén van nagy alkalmazásban. A rozsmaringgal búbajos ostoba asszonyok kuruzsolni szoktak. Ma csak illatos viznek gyártására használják.

A méhecske szeretik, azért a méhecske körül ültetni igen alkalmas.

Hálásak vagyunk a rozsmaring iránt, kedvelt virága a magyar népnek: a fiataloságot ékesíti és hej! de sokszor róla szólott bánatos vagy vigabb nótája.

lekvésre hívja fel az emberszeretetet. Ezek óta a társadalom apró csoportokra, körökre, egyesületekre osztva szét magát, nkiót in dít az inség enyhítésére. Alakulnak jótékonyági egyesületek, humanitárius intézmények, amelyeknek célja, hogy a tél nyomorával szemben megvédje a szegények, árvák, elhagyottak fekete tömegét.

Ez a segélykaió legszélesebb keretekben, a társadalmi mozgalmak nagy arányában a főváros társadalmi köréből indult ki eddig. De hiszen ez természetes is. A főváros, amelyet az ország szívének nevezünk, predestinálva van a vezetésre minden anyagi, szellemi és erkölcsi mozgalomban. Ugy kell lenni, ez az élő szervezetek törvénye, hogy az érzések központja — a szív legyen. Ugy kell lenni, hogyha az országot sanyargatások, sorscsapások érik, az ország szíve dobbanjon meg első sorban.

De ha a modern közigazgatásban, a szellemi, gazdasági, erkölcsi élet új szervezetében mindenütt a világon érvényesülni kezd a legújabb időkben a decentralizáció, hát a humanizmus intézmények fejlesztésében, kiterjesztésében kell leginkább ezt a decentralizációt megcsinálni.

A nyomor nem szigeteli el magát a nagyvárosok falai közé, a kőpaloták katakombáinak, sötét sikátorainak utvesztőibe. A nyomor fekete szárnyon, mint az éjszakai vészmadár suhog végig az országokon, fölkeresi a falvakat, hegyvidékeket és rónaságokat s szárnya érintésének nyomán siralom, inség, kétségbeesés támad.

Fordítsuk tekintetünket a vidék nyomorára. Olyan riasztó sötét képeket látunk, aminőket egy Gorkij tudna csak a színek, a fekete tonusok erejével megeleveníteni az élet mélységeiből.

A magyar faj őserénye, a szenvedő embertársak iránti nemes részvét, szíves szeretet e sötét képek szemléletére meg kell, hogy sokszorosodjék. A humanitárius intézményeknek országsszerte létesülniök kell. Ha az állami gondoskodás érzékenysége, vagy képessége nem terjed odáig, hogy a maga népének harmonikus, szenvedéstelen életét biztosítsa, vegye át a jótékonyág, szeretet és gondviselés nemes hivatását a társadalom. Amit ad, önmagának adja. A természet törvénye szerint el nem vesztet, el nem pusztulhat semmi, ami van. A szervezetek anyagcseréje új s új életet teremt. Amit magunktól elvonunk, hogy azoknak adjuk, akiknek életfeltételt jelent, az nem hiányt jelent, hanem gyarapodást.

Tél van most, a nyomor fehér szemfedője borítja a sivar világot. Ha jótékonyágunkkal enyhítjük a nyomort, a szenvedést, rózsákat hintsünk a hóban, tavaszt varázsoljunk a télben . . .

X.

— **Gróf Hadik-Barkóczy Endre** orsz. képviselőnkől a következő sorok közlésére kértünk fel:

Igen tisztelt választóim!

A közélet szabadsága és az alkotmányhoz való hű ragaszkodás képezik azon tényezőket, melyek nemzetünket már egy ezredév óta fenntartják. Parlamentarizmusunk, mely Európában az angol után a legrégebb, alkotmányunknak lényeges alkatrészt képez. Mint féltett kincsét őrizte a nemzet parlamentáris jogait, melyeket minden veszélyrel szemben megvédett s melyekből soha semmit fel nem adott.

A magyar képviselőháznak november hó 18-iki ülésén a többség oly lépésre ragadtatta magát, mely parlamentarizmusunk életgyökerét támadta meg. A többség erőszakos fellépése által veszélyes utat mutatott, melyre, ha fenntartatik, a jövőben minden kormány realíphet a vele ellentétes állápontra helyezkedő kisebbséggel szemben.

Az ellenzéknek a multban oly gyakori obstrukciója kimondhatatlan káraival a békés parlamenti működést óhajtok előtt gyűlöletessé lett, — és nagyrészt ennek tulajdonítható az, hogy igen sokan még ma sem érzik a képviselőház legutóbbi eseményének nagy horderejét.

Most észlelhető káros hatása annak is, hogy az ellenzék már többször használta kellő

szükség nélkül a parlamenti ellentállás összes fegyvereit, mert megingatta ezáltal a nemzetben azt a hitet, hogy lehetnek olyan idők, a melyekben az országnak komoly életbe vágó érdekei e végső fegyverek használatát megkívánják.

Mint hogy az én meggyőződésem szerint a Daniel-féle javaslatnak mint jogalapnak fenntartása végzetes következményekkel járna, részszólam az erre irányuló törekvést nem támogathatom és kötelességemnek tartottam önmokra való tekintettel is, kiknek jog- és törvénytisztetét iltserem, a pártból való kilépéssel ellene tiltakozni.

Bizom a gondviselésben, hogy egyrészt a többségnek alkotmányos érzülete, másrészt a kisebbségnek józan belátása honfui egyetértéssel meg főgják mielőbb teremteni a parlamenti békének biztos alapját. — Mert a mig egyrészt a többségnek meg kell találnia a helyes módot a házszabályok sérelmének jóvátételére, addig másrészt lehetetlen, hogy be ne lássa a kisebbség, hogy a házszabály-revizió a szólásszabadság korlátozása nélkül a parlament békés tárgyalásainak biztosítására ma már feltétlenül szükséges.

Kötelességemnek tartottam röviden vázolni ezekben álláspontomat önök előtt, igen tisztelt választóim, a kik szívesek voltak engem kitüntető bizalmukkal megtisztelni. Legyenek meggyőződve arról, hogy ha ki is léptem a szabadelvűpárt kötelékéből, azért most úgy mint mindig, a szabadelvűség képezi a közpályán való működésem vezérszémjét, ezt követem, ez lelkesít engem, s ez mindenkor a jövőben is megingathatatlan politikai hitvallásom.

Tavarnán, 1904. december 1-én.

Igaz nagyrabecstüléssel

Gróf Hadik-Barkóczy Endre.

Ha az okokat, melyek képviselőnkét a szabadelvűpártból való kilépésre bírták, mérlegeljük, úgy arra a következtetésre jutunk, hogy helyesen cselekedett. Kerületünk választói pártkülömbőség nélkül azonosítják magukat a kifejtett nézetekkel és képviselőnk nyílt levele ennek folytán minden körben csak megelégedést fog kelteni.

VEGYES HIREK.

Krónika.

Huszárok jönnek, nyalka huszárok,
Rebesgeti a fáma szertesztét,
Valóra válnak ábrándos álmok
S örömmámorban uszik sok eseléd.
Am a nagyságak előre fáznak:
Huszárkosztosa lesz majd a háznak
S ha konyhában nem fogad lámpafény,
Százat egy ellen! bent a *völegény!*

Ujjongó öröm tör ki e hirre
Bakfis szívekből, titkon: oh, mi jó . . .
Terveket szönek fényes jövőre,
Nem tudják persze, mi a kaució.
Sarkantyupengés — mennyei zene,
Sok leánykafej elszédül benne,
Anyai szív már aggódik szegény:
Kinek ajtaján kopog a regény!

Am a papákat más gondok bántják.
Mindenre elszánt, merénylő kezek
Szent alkotmányunk örvénybe rántják,
S *piros plakátról* hullnak mennykövek.
Üzenet repült telegráf dróton:
Törvényt sértettek botrányos módon . . .
Kuruc barátim, szállóige lett:
Demosthenesnél többet ér egy tett! **A. D.**

— **Hivatal átvétel.** Gálfalvy János járási m. kir. állatorvos hivatalát e héten elfoglalta. Gálfalvy előzőleg Mezöhegyesen, Kisbéren és Bábólnán állami ösztöndíjjal a m. kir. ménes intézeteknél volt alkalmazva s az ott divó állattenyésztés és ménes kezelési módszert tanulmányozta. M. jd az Egyesült Államokban mint egy nagy istálló vezetője gyarapította ismereteit és ekép az állattenyésztés bármely ágában kellő gyakorlattal bír. Magánpraxissal is foglalkozik az új állatorvos, állatok oltását, bikák és mének castrálását is elvállalja.

— **Zemplén vármegye bálja** A Hadik Béla gróf védnöksége alatt rendezett vármegyebál e hó 26-án a vármegyeháza termeiben lett meg.

tartva. Ugy az erkölcsi, mint anyagi siker várokozson felül volt. A vármegye intelligens uri közönsége oly szép számban gyűlt egybe, mint ez előtt még egy alkalommal sem. Jóleső testvéries érzés és fesztelenség uralkodott mindvégig és a derült jókedv mellett késő reggeli órákig tartott a tánc, melyhez a zenét *Magyari* testvérek debreceni zenekara szolgáltatta. Azonban, akit a legtöbb érdem illetett a bál rendezése és sikere körül, Hadik Béla gróf hiányzott, a megváltozott politikai viszonyok a fővárosba szőlították őt és elmaradását *Staut József* a bál háznagyához intézett következő táviratban mentette ki:

„Bár Zemplénvármegye közönségével való meleg együttérzés folytán a távolmaradás nagyon rosszul esik; elodázhatatlan teendők miatt legnagyobb sajnálatomra, nem lehetek jelen a bálon.”

A vármegyház termei izlésesen voltak díszítve és valóságos tündérkerthez hasonlítottak. A rendezőség minden tagja kitett magáért, a legnagyobb érdem azonban *Staut József*, *Dókus László* és *Bernáth Aladárt* illeti, akik lankadatlan buzgalommal fáradoztak a bál sikerén.

— **A villamos világítás** ügyében kiküldött bizottság e hó 28-án a városházán ülést tartott, mely alkalommal beható vizsgálat alá vétett a tett ajánlat. *Landesman* Vilmos bemutatta a szerződés tervezetét is, melyet a bizottság szintén tárgyalás alá vett. Ugy értesülünk, hogy sikerülni fog a megállapodás és a bizottság már a legközelebbi közgyűlésen be fogja terjeszteni véleményét. Ezuttal közöljük, miszerint 4 izzólámpa van törvébe véve a közvilágításra.

— **A katonaság** átíratát, melyben egy cs. és kir. huszárszáznak városunkban leendő elhelyezése kilátásba helyeztetett, a képviselőtestület a m. hó 24-iki rendkívüli közgyűlésen tárgyalta. Határozatba ment, hogy a város elvben hozzájárul a katonaságnak áthelyezéséhez, örömmel üdvözli az eszmét és a továbbiak iránt gróf *Sztáray* Sándort kérte meg, illetve ő lett megbízva hogy a VI. hadtestparancsnoksággal a kivétel módjait iránt a tárgyalásokat indítsa meg. Gróf *Sztáray* Sándor megígérte, hogy szívesen fog eleget tenni a megbízásnak és maga részéről is iparkodni fog, hogy az eszme keresztültivessék. *Sztáray* Sándor gróftól függ különben a dolog, nélküle a város amugy sem valósíthatná meg a tervet s ha öméltsága lehetővé fogja tenni, illetve keresztül fogja vinni, hogy a katonaságot visszakapjuk, ugy Nagymihály városát örök hálaóra fogja kötelezni.

— **Díszes esküvő** volt mult hó 26-án a pazdicsi ev. templomban, *Bitsánszky* Cornél zsolnai mérnök vezette oltárhoz *Bartus* Elza kisasszonyt, *Bartus* Boldizsár uradalmi felügyelő leányát. Az egyházi funkciót *Kozlay* József lelkész teljesítette. Az új házaspár másnap sok szerencsekívánatok között háza el városunkat.

— **Letartóztatott gyujtogató.** *Mascsenyik* Andor 14 éves kovács inas mult hó 28-án este gazdája *Rafács* János kovács mester lakásának melléképületét felgyújtotta és már lángot is vett a tűz, amelyet azonban *Izkovics* Lipót észrevett és még mielőtt kitért volna, eloltott; ő vette észre, hogy a tűz színhelyéről *Mascsenyik* Andor elfutott, ami azon gyanut keltette benne, hogy a gyujtogató nem lehet más, mint *Mascsenyik*. A rendőrség feljelentés folytán letartóztatta a fiatal bűnöst, ki tettét bevallotta, azzal védekezett azonban, hogy gazdája bujtogatta a gyujtogatásra. A bíróság *Mascsenyik* Andort vizsgálati fogságba helyezte, ellene és gazdája ellen megindította gyujtogatás büntetése miatt az eljárást. Megjegyezzük miszerint *Mascsenyik* bevallotta, hogy a november 3-iki tüzesetnél, midőn őv. *Mascsenyik* Andrásné *Kossuth* Lajos utcai háza leégett, szintén ő okozta a tüzet, amennyiben a padon lévő szalmát felgyújtotta.

— **Halálozás.** *Balogh* Géza debreceni kir. közjegyző, a nagymihályi kir. járásbírósnak első kinevezett volt járásbírája, utóbb a kerületnek több éven át volt képviselője, Debrecenben m. hó 24-én életének 66. évében meghalt.

— **Nagymihály község előljárásága** közhírré teszi, hogy gróf *Sztáray* Sándor nagymihályi uradalmában a leégett múmalom telepén gazdasági, esetleg vendég-örlési célokra felállítani

szándékolt kis gőzmalomra a telep engedélyezés céljából bemutatott iratok a községhezánál 15 napon keresztül, azaz f. évi december hó 1-től 15-ig közszemlére kitétetnek.

— **Értesítés.** Ertesítettik a város nagyerdemű közönsége, hogy a jelen tél folyama alatt e hó 4-től kezdve minden vasárnap d. u. 5—6-ig tanulási népszerű felolvasások fognak tartatni az ifjusági egyesület helyiségében, melyekre a szó rakozni és tanulni vágyó közönség szívesen látatik. Az első felolvasást f. hó 4-én délután 5 órakor *Oppitz* Sándor úr tartja, amikor is az emberi test ábráinak bemutatása mellett ismertetni fogja az emberi testet s annak szervezetét.

Az ifj. egyesület igazgatósága.

— **Állatdíjazás.** A gazdasági egyesület november hó 26-án Nagymihályon állatdíjazást tartott. A bizottság, melynek *Nemthy* József volt az elnöke, — az első díjat *Füzesséry* Gyula mocsári körjegyzőnek ítélte oda. Kiosztottak még több kisebb díjakat is.

— **Eljegyzés.** *Lefkovics* Miksa ungvári lakos eljegyezte *Weinberger* Róza kisasszonyt, *Weinberger* Herman helybeli kereskedő leányát.

— **Kérelem.** A nagyszámú iskolai tanulók közt igen sokan szegénységük miatt fogyatékos ruházatban látogatják az iskolát; minél fogva a kemény hideg időben nem csak az iskolai tanításokat mulasztani kénytelenek, hanem ki vannak téve erős meghűlésnek, amellyel ragályos betegségeknek veszedelmes forrását nyithatják meg. Miért is tisztelettel kérem a jószívű hölgyközönséget, hogy az eddig gyakorolt szokásához hiven — a fogyatékos ruházatu szegény gyermekeken segitendő — a jelen téiben is ócska, viseltes gyermekruhát ajándékképpen az igazgatói irodába küldeni méltóztassék. *Iskolai igazgatóság.*

— **Elűtelt gyujtogató.** *Komár* Mihály málczai 18 éves csizmadia legény ez év elején Málczán rendszeresen gyujtogatott, többek között január 31-én *Stépan* Gáborné egy gazdasági épületét gyujtotta fel szándékosan, amikor tetten érték. November hó 24-én tárgyalta az ujhelyi esküdtörő Komár bűnügyét, amely alkalommal a vádolt beismerte, hogy négy esetben követett el Málczán gyujtogatást, mentségül azonban azt hozta fel, hogy részeg állapotban követte el tettét. A tárgyalás folyamán beigazolást nyert, hogy Komár gonosz indulatu ember, aki már többször volt büntetve és miután súlyosító körülményt képezett az is, hogy midőn a gazdasági épületeket felgyujtotta, abban emberek is tartózkodtak, a törvényszék őt 10 évi fegyházra ítélte.

— **Legujabb magyar népdalok,** ének és zongorára alkalmazta *Láng* Géza nagymihályi állami elemi iskolai tanító. Eredeti 5 magyar népdal foglaltatik a füzetben, amely *Landesman* B. könyvkereskedésében kapható. Szakértők véleménye szerint a kompozitio igen sikerült, aminek tanujele, hogy a füzeteknek nagy kelendősege van. Egyes szám ára 1 K 60 f.

— **József Ágost főherceg** vármegyénk vadászaihoz a következő sorokat intézte: „Vadásztársak! Edes atyám nevét viselő sanatorium egyesület nemes céljainak valósítására sorsjátékot rendez s ebben a vadászokra gondolt. Azok között egy művészi értékű vadászfelszerelést fog kisorsolni. Seregeljünk össze a nemes célra. Siessünk a tüdővész ellen való oly fontos harcba! Legyünk mi is azok között, kik beteg testvéreink, honfitársaink életét megmenteni törekcszenek. Mutassuk meg, hiszen vadászszíveinkben szent érzelmek honolnak, hiszen minden vásárolt sorsjegy egy-két tégláját képezi a sanatóriumnak, melyben szegény betegeink onyhülést és tán gyógyulást is fognak lelni. Őszinte vadászúdvvel *József Ágost* főherceg s. k.

— **Egy ingyen naptár** adatott ki az ismert *Georg* Schicht szappan és gyertyagyár által *Aussigban* E/m. — Ezt bizonyára minden háziasszony örömmel fogja fogadni, ha *Georg* Schicht cég kedvelt gyártmányai bevásárlásánál meg egy ingyen naptárt is kap, amely igen bőrtartalmu és sikerült. Annak átolvasása minden háziasszonyra nézve fontos.

— **Az ételmi cikkek drágulásához.** Majdnem minden ételmi cikkek árának emelkedése arra kényszeríti háziasszonyainkat, hogy újabb

megtakarításokról gondoskodjunk. Ez alkalomból arra emlékeztetünk, amire gyakrabban utaltunk, hogy a *Kathreiner*-féle *Kneipp*-malátá kávé használatával nagy megtakarítás érhető el. Sok esetben a bakkávé teljesen nélkülözhető, s így nem egy többlet kiadásért kárpótlást nyerhetünk. Előítélettel mentes háziasszonyaink különben is már régen „tiszta” *Kathreiner* kávé adnak az asztalra s amit a tapasztalat bizonyítja, aki egyszer már megszokta, nem akarja többé nélkülözni. Erősen elkészítve a *Kathreiner*-féle *Kneipp*-malátá kávé ízében igen kellemes s különösen gyermekeknek tápdús és vérképző. Mindezeket az előnyöket természetesen csak a valódi *Kathreiner* kávé nyújtja. Hangsúlyozzuk ezért a bevásárlásnál a *Kathreiner* nevet és kérjük az eredeti csomagokat *Kneipp* páter arcképével és ne fogadjunk el nyitva mérlegelt egyszerűen pörkölt termékeket vagy más-képen csomagolt hivatny utazatokat.

— **Erzsébet királyné sorsjegyek** havi részletfizetésre kaphatók lapunk kiadóhivatalában. Huzás már f. é. december 1-én.

Felolés szerkesztő: **Dr. Kállai József.**

Főmunkatárs: **Aczél Dezső.**

Kiadóhivatali művezető: **Lándai József.**

Hirdetések.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy Nagymihályban Rákóczi-utca 7. szám alatt

építési irodát

nyitottam.

Elvállalok az építési szakmába vágó mindennemű munkát, terveket, költségvetéseket a legpontosabb kivitelben.

Szíves pártfogást kérve, maradok kiváló tisztelettel

Pintér János
építő mester.

FREUND MÓR

liszt és fűszer kereskedése

Nagymihály, Rákóczi-u. (a gk. templommal szemben.)

Tisztelettel értesitem a t. vevő közönséget, hogy legjobb minőségben

● boszniai lekvárt, ● szilvát, diót és mákot

egész kocsirakománnyal hozattam és a legjutányosabban árusítom.

Egyben szives tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy a **sztrajnyáni gőzmalom** vétele folytán azon kellemes helyzetben vagyok, miszerint **tiszta gabona, egyféle és buzalisztet, ugyszintén korpát és darált árpát** a legolcsóbban árusíthatom.

Tisztelettel
Freund Mór.

570. V. sz.

1904.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a bpesti kir. kereskedelmi és váltóörvényszéknek 1904. évi 88446. sz. végzése következtében *Frllich* Gyula ügyvéd által képviselt *Pöldiák* Miksa javára *Edelstein* Henrik ellen 436 kor. 58 f. és jár. erejű 1904. évi november 11-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2089 koronára becsült következő ingóságok u. m. különféle gyapjárú szövetek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a n.-mihályi kir. bíróság 1904. V. 359/2. számú végzése folytán 436 kor. 58 fill. tőkekövetelés ennek különböző időtől járó 6% kamatai, $\frac{1}{2}\%$ váltódíj és eddig összesen 88 kor. 80 fillérben bíróság már megállapított költségek erejű Nagymihályon *Edelstein* Henrik üzletében leendő eszközökre **1904 december 5-én d. e. 9 órája** határidőül kitézetik s ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivattak meg, hogy az érintett ingóságok 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felfelfoglaltaták s azokra kielégítési jogot nyertek volna jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezen javára is elrendeltetik.

Nagymihály, 1904. november 26. napján.

Pelles József

kir. bírósági végrehajtó.

VILÁGHIRŰ

a „REKORD“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arcképeiről, melyeket olismert művészek által készített, számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerő levél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastel-festésben fénykép után 48-63 cm. nagyságban ára **20K.**
Legnőbobb kivitelű Brom-, Platin- és krétarajz ára **5K.**

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu festményt készítünk mindenkinek **teljesen ingyen**, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenként vagy egyszerre beküldi.

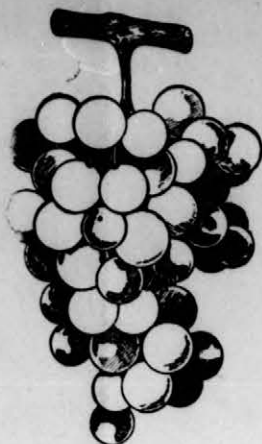
„REKORD“

festészeti műintézet

BUDAPEST, VII. Rottenbiller-utca 46.

„Milleniumtelep“ Nagyösz.

LEGJOCSÓBB ÁRAKI

LEGJOCSÓBB ÁRAKI

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, aki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, amely szőlőiskola állami segítséggel s állami felügyelet mellett létesült.

Felhívás

Nagy Mihály község közönségéhez.

Szigoru és felelősség terhe mellett kötelességévé tétetik a háztulajdonosoknak és házigondnokoknak, hogy a gyalogjárók tisztán tartásáról gondoskodjanak.

A havazás folytán sikossá lett gyalogjárókat le kell kaparni és behinteni, a legszigorubbán tiltva van vizet a gyalogjárón hordani, mert a víz elcsorgása következtében a jégképződések folytán származhatnak a legtöbb szerencsétlenségek, miért is a közönség a cselédek e tekintetben szigoru utasítására felhivatik.

Az előljárásság éber figyelemmel fogja ezen rendeletnek pontos végrehajtását ellenőrizni és az az ellen vétőket érzékeny büntetéssel fogja sújtani.

Nagy Mihály, 1904. november 16-án

A községi előljárásság.

Gazdák figyelmébe!

Manhattan nélkül.

Manhattan porral.

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlalni, aki teheneitől és kecskéitől több és jobbminőségű tejet akar, aki erős igavonó baromokat és tüzes lovakat akar, egyszerűen aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

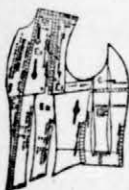
MANHATTAN

tápport. Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül. 100 klg. 50 kor. 50 klg. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 koronáért küldünk postán és bérmentve utánvét-tel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződhesen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi forráktár: Manhattan Electrophor Vállalat, Budapest VIII. Aggteleki-utca 15.

A hölgyvilág részére!

Minden t. hölgy saját maga, minden divat szerint, minden fáradtság nélkül készítheti ruháját a GUSCHELBAUER ANTAL-féle

Védjegy.

Egy készülék ára 3 kor. utánvét mellett

Szabályozható Női Derék Szabászati Készülék

segélyével, anélkül, hogy a szabászati rajzot megtanulta volna. Eme készülék minden testalkat részére szabályozható. Akadémián vizsgáztam. Számos elismerő levelet kaptam minden országból. Minden államban törvényileg védve és szabadalmazva.

Guschelbauer Antal, Sopron.

Magyarzatok ingyen küldetnek.

Képviselek minden helységben kerestetnek.

Magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

— Érvényes 1904. október hó 1-étől. —

M.-Laborcz	Nagy Mihály		Leg.-Mihály		Kassa	S.-a.-Ujhely			Miskolc		Budapest k. p. u.		
	indul	érkezik	indul	érkezik		indul	érkezik	érk.	indul	érkezik	érkezik	érkezik	
	3 ⁵⁰ *	5 ²⁹ *	5 ³⁴	6 ⁴¹	8 ⁰¹	10 ⁰⁵	7 ¹³	7 ²⁸ *	12 ¹³	9 ²⁵	2 ⁵⁰	1 ³⁰	8 ³⁰ *
	12 ³⁵	2 ¹¹	2 ¹⁶	3 ²³	—	—	3 ⁵⁰	3 ⁵⁸	—	5 ⁴⁹	—	9 ³⁵	—
	3 ¹²	5 ³⁸	5 ⁴³	7 ²⁰ *	8 ⁵⁸ *	10 ¹² *	8 ¹³ *	—	9 ¹⁰ *	—	12 ³⁰	—	6 ³⁵

Budapest k. p. u.	Miskolc		S.-a.-Ujhely		Kassa	Leg.-Mihály		Nagy Mihály		M.-Laborcz		
	indul	érkezik	érkezik	indul		indul	érkezik	indul	érkezik		indul	érkezik
	gy. v. sz. v.	gy. v. sz. v.	gy. v. sz. v.	gy. v. sz. v.	gy. v. sz. v.	gy. v. sz. v.	gy. v. sz. v.	gy. v. sz. v.	gy. v. sz. v.	gy. v. sz. v.		
—	9 ⁴⁰ *	—	3 ⁰⁶ *	—	6 ³⁸	7 ⁰⁰	5 ⁰⁷ *	6 ³⁰	7 ⁴⁸	9 ¹⁷	9 ²³	11 ⁵⁰
7 ⁴⁰	—	10 ⁵⁸	—	12 ⁵²	—	1 ³⁵	12 ⁵⁰	2 ¹⁷	2 ²¹	3 ²⁸	3 ³³	5 ³²
2 ³⁵	8 ³⁵	6 ⁰⁷	1 ¹⁸	7 ⁵⁶ *	4 ⁰⁵	8 ¹⁴ *	5 ²⁶	7 ²⁸ *	8 ⁴⁸ *	9 ⁴⁹ *	9 ⁵⁴ *	11 ⁴⁷ *

Jegyzet. A *-gal jelzett számok éjjeli időt jelentenek.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a m. t. hölgyközönséget, hogy varrodámat ideiglenesen a Rákóczi-utcán levő volt posta épületben rendeztem be és kérem igen tisztelt pártfogóimat, hogy az irányomban eddig tanúsított jóindulatukkal ezen helyiségben is felkeresni sziveskedjenek.

Január hó 1-étől kezdve varrodámat a Marmorstein-féle házba helyezem át.

Tisztelettel

Josefovits Boris
női szabónő.

GOLDBERGER JAKAB

NAGYMIHÁLY, Kossuth Lajos utca 42 szám.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy helyben a Löwy-féle házban egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő kizárólagos

kézimunka-üzletet

nyitottam. Dús választékot tartok mindennemű kézimunka kelmékből, ugyszintén előnyomatott, kezdett és teljesen kész kézimunkákhoz és az azokhoz szükséges hozzávalókból a legolcsóbb árak mellett. Harisnyakötés és fejelés jutányosan eszközöltetik.

A n. é. vevőközönség szives pártfogását kéri teljes tisztelettel: **GOLDBERGER JAKAB.**

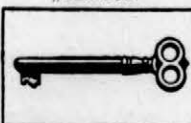
Az üzlet november hó 10-én nyílt meg.

Schicht-szappan

VEDJEGYEK:
vagy

a legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan

Minden kártékony vegyülettől teljesen ment.

Mindenütt kapható!

A bevásárlásnál különösen ügyeljen arra, hogy minden darab szappan a „SCHICHT“ névvel és fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.